

Frankrijk. Anti-clerical of anti-christelijk drijven.

De door den heer A. Bourrier sedert acht jaren geredigeerde „Chretien francais“, dat zich deed gelden als „Organ der Evangelische her-orming van het Katholicisme“, en sedert eenige jaren wekelijks verscheen, zal voortaan slechts om de veertien dagen het licht zien. Het aantal abonnees is afgenomen, zegt Bourrier, daar de priesters, die het blad lezen, streng bewaakt werden, en voor vele Protestanten de richting, die het insloeg, te vrijzinnig geworden was. Wij verwachten dat weldra het geheele orgaan verdwijnen zal, en zullen er dan niet om treuren. De mannen die in de Roomsche kerk niet meer willen dienen, omdat zij geheel gebroken hebben met de beelden hunner kerke, bevoenen niet van Protestantische zijde gesteund te worden. Dit is een werk dat men gerust kan overlaten aan de wereld en aan de Fransche overheid. Die haat de kerk, van Rome en zal daarom priesters die, omdat zij betzeldig gingen belijden wat de wereld belijdt, wel voorstellen.

De „Protes Concerti“ is het orgaan van den gewezen priester J. B. Corneloup, die zich ten doel stelt gewezen Roomsche priesters, die zich aan het Godsrijk willen wijden, voort te helpen. Het komt maandelijks uit.

Bij de heropening der volkscholen, na de vacatie, hebben de anti-clericalen de ervaring opgedaan, dat de vrije Roomsche scholen te Parijs zowel als daarbuiten, niettegenstaande alle maatregelen die genomen werden, even zoo goed als te voren bezocht zijn, ja ten deele overvuld moeten genoemd worden. Daarom zijn de anti-clericalen bladen woedend op den minister-president Combes; zij verwijten hem, dat hij in een doodlopende straat te recht gekomen is, en eischen slechtweg het monopolie van het onderwijs voor den staat. Dan waren alle scholen, ook door erkende congregaties gehouden, met een slag verwreden. Wie weet of het spoedig daartoe niet komt! Immers ligt het op de socialistische lijn, dat de Staat onderwijs geeft en voor de geestelijke en zedelijke ontwikkeling der aanstaande burgers zorgt.

Hoewel een deel van het Fransche volk met de anti-clericalen beweging medegaat, blijkt uit den afkeer, dien men heeft van het woord „heilig“. In Parijs zeggen velen niet meer: Boulevard Saint (heilige) Michel of Rue Saint-Antoine, maar Boulevard Michel, Rue Antoine. In de gemeente Sainte Savine (departement Aube) besloot de gemeenteraad: „overwegende dat de heiligen het paradijs bewonen en dus geen plaats noodig hebben om hier op aarde te vertoeven, zal onze gemeente voortaan eenvoudig Savine heten.“

Een nieuw wetontwerp betreffende scheiding van kerk en staat, gematigder dan het voorstel van Fr. de Pressensé, is door den socialistischen afgevaardigde Briand in het licht gezonden. Het wordt reeds druk in de bladen besproken, en heeft de strekking om de politieke macht der Roomsche kerk te breken, en te maken dat Frankrijk van lieverlede ontkerkend wordt. De stoffelijke middelen der kerk zullen, volgens het voorstel Briand, tot het alleruudzakelijkste beperkt worden; alle Christelijke werken zullen van lieverlede moeten ophouden zodat dat nieuwe mogen begonnen worden; de Staat zou de kerken en pastorien naast ten bate der burgerlijke gemeenten. Wel wordt in naam nog de vrijheid van uitoefening van den eeredienst geëerbiedigd, maar de Godsdienstopeningen worden op één lijn gesteld met gewone vergaderingen, zoodat van elke Godsdienstopening te voren moet kennis gegeven worden en ook voor elke Godsdienstopening een „Bureau“ moet gevormd worden, gelijk dit geschied bij eene politieke vergadering. Dat zulk eene bepaling voor de kerken zeer hinderlijk zou zijn, ligt voor de hand. Maar dit is niet het ergste. Geen kerk mag zich daarnaar onderwerpen, want dan zou zij daarmede te kennen geven, dat zij hare bijeenkomsten beschouwde als die door menschelijken wil ontstonden, terwijl toch elke kerk zal belijden, dat hare samenkomsten gehouden worden op bevel van den koning der kerk, en geloof dat daarbij de Heere samenkomt met zijn volk.

Het blijkt ook in Frankrijk, dat het feit, dat de menschen kerken beschouwen als gewone vereenigingen, niet zoo onschuldig is, als men wel denkt.

Nu is het zoover wel niet, dat het voorstel Briand aangenomen is; doch het is niet te ontkennen, dat de geesten in Frankrijk steeds meer geneigd zijn, om zulke voorstellen toe te juichen. Daarom zal het niet verwonderden indien over eenigen tijd het concordaat wordt verbroken en de kerken in banden worden geslagen. Wij zeggen: de kerken, want ook de Gereformeerde, Luthersche en andere kerken, zullen door het anti-clerical drijven geschaad worden.

Gemengd nieuws.

Het ontstaan van een vaste bourgeoisie in ons land. Onder welke omstandigheden werd door Luther zijn heerlijk gedicht: „Een vaste buurch is ons God“ gedicht? Op deze vraag geeft de hoogheer Paul Tschackert te Göttingen in het N. Kirchl. Zeitschrift, het antwoord. Nauwkeurige onderzoekingen brachten aan het licht, dat het gedicht voortkwam uit den gedachtenkring van den Reformator, toen hij predikte over het Hoogerpriesterlijk gebed in het Evangelie van Johannes, hoofdstuk 17, en uit de vrees voor oorlog, die hem in het voorjaar van 1525 overviel. Men had van den paus en den keizer minder te vrezen, maar eensklaps ging in Duitschland de alarmkreet op, dat er te Breslau door de Roomsche stemmen een verbond was gesloten, aan welks hoofd hertog George stond, die den Evangelischen Vorsten met een aanval bedreigde. Philip van Hessen bracht in allerijl een leger op de been. Overal sprak men over middelen van verdediging, die door Luther en Melanchthon alleen in den hoogsten nood werden goedgekeurd. Uit Luther's brieven blijkt althans, dat hij van het krijgsgevaar geweten heeft. Otto von Pack, geheimraad van hertog George, had het gerucht uitge-sproeid en zelfs verscheidene echte of valsche stukken uit het vorstelijk kabinet openbaar gemaakt. Al was het, dat hertog George van Saksen de onthullingen van Von Pack loochende, toch hield Luther hem in staat de Evangelischen te volgen. „Undique bella minister impudent“, van alle zijden grijnst de oorlog ons aan, schreef Luther in een zijner brieven van het jaar 1528. Voorts nam Luther toen, tijdens de afwezigheid van Bugenhagen de gehele predikdienst te Wittenberg waar. Hij heeft toen drie a viermaal per week gepredikt, en in de rechts leezredenen over Joh. 17 ligt de gedachtenkring, waaruit het lied is ontstaan. Het opschrift van Psalm 45 Deas natten verlogen et virtus“ God is ons een toevlucht en sterke, diende Luther slechts tot motto.

Laat ons er bijvoegen dat Otto von Pack, George's geheimraad naar ons land vluchtte en later zijn bedrog of onzijdige mededeeling met zijn hoofd boette.

Officieele Berichten.

L. S.

Deputaten der classis Heerenveen, in zake den Evangelisatie arbeid in den Zuid Oost-Hoek van de provincie Friesland, nemen bij dezen de vrijheid hen, die bij testamentaire beschikking iets zouden willen vermaken ten voordele van bovengenoemde arbeid, dit te doen ten name van den Evangelisatie arbeid in Friesland Zuid Oost Hoek, van wege de Gereformeerde kerken in de classis Heerenveen.

Namens deputaten voornoomd:

E. J. KOPPEL, scriba.

Idibenhuisen, 13 Nov. 1903.

L. S.

De classis Axel heeft in hare vergadering van 12 Nov. peremptoir geëxamineerd den Eerw. heer A. Scheele en hem met algemeene stemmen beroepbaar gesteld voor de Geref. kerken in Nederland.

Namens de classis:

P. A. SIKSMA, scriba.

De classis Klundert brengt ter kennis van de Geref. kerken, dat zij in hare vergadering van 11 Nov. j. l. bijgestaan door de Dep. Prov., peremptoir heeft geëxamineerd den heer Dr. J. C. de Moor, ber. Pred. te Breda, en hem met alle vrijmoedigheid heeft toegelaten tot den Dienst des Woords en der H. Sacramenten in de Geref. kerken in Nederland.

Namens de classis voornoomd:

L. G. GORIS, v. d. w. h. t. scriba.

Classis 's-Gravenhage.

De classe 's-Gravenhage der Geref. kerken, op 10 Nov. 1903 te 's Gravenhage vergaderd, heeft den Welerev. heer Ds. L. Neltensbos, beroepen Missionair Pred. van de Geref. kerk te Delft, om uitgezonden te worden naar Wonosobo, in samenwerking met de Dep. der Gen. Synode, om te examineren naar art. 4 der Zendingsoorde, onderzocht in de Miss. vakken en met algemeene stemmen tot den Miss. dienst toegelaten.

In naam en op last der Classis voornoomd:

L. VAN LOON, Actuarius.

DROUW. Zondag 11. was voor onze gemeente alhier een dag van betekenis. Des morgens trad voor ons op de Welerev. heer Ds. Allaart van Harlingen, die na de woorden, vervat in 1 Thess. 5 : 12, 13, voor de gem. verklaard te hebben, onzen beroepen W. D. W. Ds. Diemer van Mannekezijl, in het ambt alhier bevestigde. Des namiddags verbond onze heder en leerarr zich aan de gemeente alhier en sprak naar aanleiding van de woorden dewelke beschreven zijn in 2 Cor. 5 : 20. Een woord van dank werd gesproken aan ambtsragers, em, burge-meester en zusterkerken binnen de Clas is. Den zusterkerken buiten de Classis wordt bij dezen voor de hulpe aan onze kerk geboden, hartelijk voor het genotene dank gebracht, waar de Dienaren menig keer aan onze kerk werden afgestaan.

Ook de W. D. W. onzen dank, die zoo bereidwillig ons hebben bijgestaan tijdens onze vacature.

Geve de Heere dat Zijn dienstknecht alhier met rijken zegen mag werkzaam zijn.

Namens de Kerkeraad

G. DE VRIES, Scr.

Alle stukken onze Kerkeraad betreffende gelieve men te zenden aan Ds. N. Diemer.

Korte mededeelingen van de vergadering der Classis Klundert 11 Nov. 1903.

Na gebruikelijke opening door den praeses, Ds. Voigt, wordt aangewezen Dr. A. J. Mulder assessor en Ds. Goris scriba.

1. Aanwezig zijn ook de Dep. Prov. naar art. 49. D. D. Goedbloed, van Harlingen en J. M. Mulder, wegens het peremptoir examen van Dr. J. C. de Moor, ber. Pred. te Breda.

Bij dit examen wordt, op verzoek van den examinator, (gebruik makende van art. 9 der overeenkomst, gecontinueerd door de Geref. kerken 1892, met de Vereen. voor H. O. op Geref. Grondslag) deze als doctor, S. Th. vrijgesteld van het eigenlijk gezegd wetenschap-pelijk onderzoek, en alleen onderzocht omtrent: het donum concionandi, de zuiverheid der leer en de praktische bekwaamheid. Met het zeer gunstig oordeel der Dep. Prov. vereenigt zich ook geheel de classis, zoodat Dr. de Moor met alle vrijmoedigheid wordt toegelaten tot den Dienst des Woords en der H. Sacramenten in de Geref. kerken in Nederland.

2. Ook wordt in zake een voorstel der Classis Dorst, om samenwerking van den arbeid der Heidenzending, waartoe 2 Dep. der classis aanwezig waren, besloten op dit verzoek niet in te gaan zonder advies der Prov. Synode van Noord-Brabant.

3. Inzake eene missive der classis Leiden betrekking hebbende op het ontslag van Ds. W. Kaptein, wordt een concept antwoord vastgesteld dat o. a. ook deze slotafname van de desbetreffende acte van ontslag inhoudt, en welke naar aanleiding van de vele vragen wordt gepubliceerd: „Zullende alsoo aan genoemden heer Kaptein niet meer goorloofa zijn, buiten consent en autoriteit der Synode of Classis, het Word en de Sacramenten te bedienen in ene der Geref. kerken in Nederland.“

4. Nog wordt aangenomen een voorstel van den volgenden inhoud: De classis Klundert — de stijgende uitgaven voor de Heidenzending in aanmerking nemende — spreekt de billijke verwachting uit, dat het noodzakelijk evenwicht bewaard worde, doch niet de draagkracht der kerken te boven te gaan ten koste van den arbeid in eigen kring. Hiervan zal kennis gegeven worden aan de classis in Noord-Brabant en aan den Dep. Synode voor de Heidenzending.

Namens de Classis Klundert:

L. G. GORIS, h. t. scriba.

gegevens, waarbij o. a. werd opgemerkt dat beeld en gelijpheid door elkander werden gebruikt, de Staten vertaling blijkt geeft van zuiver taalgevoel met haar vertaling naar zijn beeld, meende Referent de volgende punten te kunnen vaststellen: I. „naar Gods beeld“ is karakteristiek van 's menschen oorspronkelijke schepping; de mensch niet geschapen „naar zijn aard“.

II. Dit karakteristieke duidt op een overeenkomst tusschen God en mensch. Maar niet te vergeten hierbij, dat Go schied den mensch naar zijn beeld, de mensch dus niet valt buiten de grenzen van het geschapene, en ook niet uitgevoerd is uit Gods wezen.

III. De uitdrukking naar Gods beeld wordt in de Heilige Schrift alleen van menschen gezegd, nergens van engelen.

Daarop ging spreker over tot het aanstippen der meest bekende gevoelen. Sommigen hebben het beeld Gods in het lichaam gezocht maar God is een geest, hier is weerlegging onnodig. Van meer betekenis is de opvatting van Socinianen en Remonstranten, het beeld Gods bestond in het heerschappij voeren; toch is dit meer dan oppervakkig, de heerschappij zou dan alleen tot de 4 en beperkt zijn. Gen. 1, goel gelezen, doet reeds inzien de dwaling hiervan. De heerschappij is het gevolg van het als heerscher optreden van zijn. Volgens de Roomsche opvatting is het beeld Gods de redelijke ziel, welke niet zelfstandig goed is, voor wie de oorspronkelijke gerechtigheid was als een gouden terugel. Op deze laatste lijn is ook Prof. Böhl, voor wien de mensch in het beeld als in een sfer is geschapen, het beeld is nu weg, daar hij door de zonde daaruit is gevallen; in deze opvatting is een element van waarheid. Op dezelfde lijn ligt ook de ethische opvatting: het beeld Gods (feitelijk een bloote aanleg met niets positief gods, maar dit leidt, zegt de Referent tot de evolutie-leer. De gereformeerde opvatting denkt aan een redelijk-zedelijke natuur met positieve eigenschap-pen.

Na deze gevoelen vermeld te hebben, zegt referent: Het is een moeilijk vraagstuk, ten slotte zijn alle definities van het beeld Gods gebrekkig. In de eerste plaats moeten wij de positieve eigen-schappen vasthouden, ondanks de tegenpraak van Prof. Daubanton; de mensch is goed, rechtvaardig en heilig, omdat hij in het beeld Gods; volgens Daubanton niet anders dan de bloote persoonlijkheid zonder eigenschappen, dat schijnt zegt, de referent een monstrum en dan zouden wij in Ef. 4 aan een tweede beeld Gods moeten denken. Neen, wij mogen den mensch, geschapen naar Gods beeld, niet denken als een graankorrel op een mandje; wij mogen niet de voortdurende verbinding met den Schepper vergeten; als wij dat laatste doen, dan is de band met den Schepper door-gesneden. Beeld Gods is, dat de mensch zijn beeld is, altijd is. Deze waarheid is door Prof. Böhl ge-oeld met zijn leer van sin en sfer geschapen.

De mensch was met zijn eigenschappen voortdu-rend in verbinding met God. God deed niet als een beeldhouwer, die ten slotte het beeld laat staan indien men dit zoo voorstelt dan denkt men datig.

Met „Beeld Gods“ is een relatie tot God aangeduid: Over het beeld Gods te spreken, zonder daarbij aan God te denken, is niet mogelijk. Maar nu moeten ook andere vragen onder de oogen gezien.

I. heeft de mensch het b eeld nog? II. Welken invloed had de zonde op het beeld Gods?

Prof. Daubanton beperkt het beeld zoo, (bloote persoonlijkheid) dat de mensch zondaar kan worden en toch nog Gods beeld hebben. Rome leert ook, dat dat de mensch door de zonde niet is veranderd. Böhl zit ook in dien trein, toch heeft Kuper in „Vleeschwording des Woords“ onrecht aan Böhl gedaan; volgens Böhl is de mensch toch wel veranderd, hij spreekt zichzelf in zijn werken tegen. Bij Calvin vindt spreker wel wat hij gelooft, het beeld Gods is de ongeschonden volmaaktheid van 's menschen natuur. Bedorven blijft zij ons over. Dus Calvin leert, het beeld Gods is zoodal weg, als dat het er nog is, paradox schijnbaar.

Ook latere Gereformeerde de theologen gingen hierin mee, als Brakel, die dan onderscheidde, beeld Gods in negeren en ruimeren zin; het eerste is weg, het tweede is er nog. Dit moeten wij ook vasthouden, toch mogen wij er geen twee beelden van maken; ten slotte gaat het, toch om de verhouding tot om de gemeenschap met God. De verhouding tot God is door de zonde verstoord, de mensch beeld op te zijn, wat hij is, omdat hij bleef wat hij was. Dit heldere spreker aldus op: De dood is geen vernietiging, maar een bestaansvorm. Paulus beschrijft den mensch als geestelijk dood, en toch wandelt hij in de zonde, geestelijk dood is de mensch, omdat hij leeft in de zonde. (Wij moeten echter de juridische en ethische opvatting niet scheiden). En nu, hij stond in de rechte verhouding tot Gods positief goet; toen het beeld Gods bedorven werd, werd hij gesticdeed, maar hij blijft in zijn dood werkzaam, zijn natuur blijft in verkeerde richting aldoor werken.

Vervolgens gaat spreker er nu op wijzen, van hoe groote betekenis de leer van Gods beeld is voor de psychologie. Om de religie gaat het, en niet hierom, dat de mensch nu nog religieus kan worden; tegenover het Darwinisme handhaaft hij aldus den van den beginne af religieusen mensch. De evolutieleer moest heiligt op materialisme uitloopen. Dan ging hij wijzen op de opvatting van het beeld Gods in de literatuur. Bij de oude vonden men nog sporen van de juiste opvatting; in den nieuwen tijd heeft het humanisme zich gesteld tegen over God. Denken wij aan het boek v. n. Felix Dahn, „Kampf um Rom“.

Menscheijke kracht wordt verhoerlijkt en Kloos gevoelt zich een God in het diep; van zijn ge-dachten“ en haat den bleeken Jesus. Voor de moral is deze leer van betekenis om de waarde van de redelijke leven te handhaven. Van groote betekenis ook voor de prediking om ook de prediking der wet weer op te richten. In onze Catechismus wordt gevraagd: Doet dan God den mensch geen onrecht, dat hij in zijn wet van hem eischt, wat hij niet doen kan? en geantwoord: God heeft den mensch geschapen, da hij het doet kon. Zoo is het; de esch Gods ligt vast in de Schepping, de prediking der wet moet tot den mensch als mensch gebracht ooschoon hij in den doodstaat ligt. De mensch is nooit los van Gods gebod te denken.

Men moet laten zien, dat hij dood is, in welk een dood hij ligt. Zoo wordt maar waarheid het in de Heilige Oorlog van Banyan voorgesteld, dat het beeld van den duivel in Menschenniel is opgericht. Ten tweede, de dood staat des menschen is niet een slaap, maar een actief leven, waarin men zich zelf steeds innig verderft. Ten derde: er is niets geest-lijk goets meer in den mensch overgebleven. Ten vierde: De heiligmaking is niet een feit en een openlijk, maar een voortgaand proces; de ver-nieuwing naar het beeld van God is dus een ont-plooven van wat er is. Voorts is de roeping van den gelovige beeld Gods te zijn, waarbij des Hee-ren kracht in onze zwakte wordt volbracht. Dat zullen de verlosten volkomen zijn, als met Jesus Christus zullen heerschen over de werken Gods. Psalm 8 is hiervan de profetie. O Heere, hoe heer-lijk is uw naam op de gasche aarde. Spreker in-dig met te zeggen, dat de Geref. Theologie iets van Prof. Böhl kan leeren.

Dit rijk gesticfeerde referaat heeft terecht de aandacht gevestigd op een der belangrijkste punten, die thans aan de orde zijn. Heel de evolutieleer keert zich juist tegen de schepping van den mensch naar Gods beeld. Daarom kan er niet genoeg op aanpedropen worden, dat vooral dit stuk onzer belijdenis in zijn rijk-beteekenis voor heel het geestelijk leven weer helder in het licht worde gesteld.

Ook heeft de referent aanspraak op dank, waar hij openlijk uitspak, dat de Gereformeerde dogmatiek op dit punt nader zal moeten worden uitgewerkt. Het beeld Gods wordt nog veel te veel opgevat in den engen zin van een zekere mate van kennis, gerechtigheid en heiligheid, die aan den eersten mensch is meedeeld.

daar op te leggen; de Heere gaf zelf het noodige vuur van den hemel, en toen was het de taak van de priesters, om te lozen op, dat dit van den hemel gegeven vuur niet weer uitging. Het mocht niet gebluscht worden; want dan stond de geheele tabernakelstil stil. Welnu: zorgt gij dan ook, zegt Paulus, dat de gaven des Geestes niet uitgebluscht worden, want dan komt de profetie, de prediking in verachting, zie vs. 20, en ook de onder ons ingestelde bedieningen nemen een einde.

En metterdaad: de Heere Jezus Christus zelf heeft, volgens Hand. 2: 3, van den hemel de gaven des H. Geestes uitgestort; in de gedaante van verdeelde tongen als van vuur, zat het op een iegelijk van Zijne jongeren, en zij begonnen te prediken, zelfs in vele verschildende talen, en al de gaven, waarvan de Apostel in 1 Cor. 12 spreekt waren aanwezig. „Bluscht dat vuur niet uit — iijvert naar de beste gaven daarvan“, zoo luidt nu het Evangelisch bevel!

Noodzakelijk moet hierbij worden opgemerkt, dat Christus die gaven niet uitgestort heeft op geïnstitueerde kerken, want die bestonden niet. Maar toen de Heere die gaven uitstortte, deed Hij de Evangelische kerk geboren worden, en moesten terstond de gaven dienen om plaatselijke kerken te institueeren en ambten en be-dieningen in te stellen. Bijgevoel, die gaven zijn geschonken aan de kerk als organisatie en niet aan de kerken als institut. Daarom is het dan ook de vraag, of niet de organische kerk de roeping heeft om de door Christus geschonken gaven te behouden, inrichtingen daarvoor te stichten, enz.; en zoo ja, of dan niet de geïnstitueerde kerken slechts te zorgen hebben, dat zij uit die inrichtingen alleen dat gene ontvangen, wat haar werkelijk dienen kan en noodig is, zonder iets daarin aan te nemen wat haar schaden kan.

Doch deze en meer andere vragen laten wij rusten. Het was maar alleen ons doel, om aan onze goede en vroede voormannen een nieuwe gedachte aan te geven, opdat het hun gegeven weer met nieuwen moed voort te gaan, en de trein die ze moesten stopzetten, in ge-wenschte richting te besturen. Stiltaan moeten wij soms; maar immers niet te lang?

S. DE JAGER.

Servotkerke, (Walcheren).

Het gaat natuurlijk niet aan, om telkens dergelijke „stemmen uit de gemeente“ in onze kolommen zich te laten uitspreken. De pers heeft niet de roeping om een ver-gaarbak van allerlei meeningen te zijn, maar om zelf leiding te geven aan de publieke opinie. En zet ge eenmaal het hek van den dam af, dan blijft het nooit bij één schaaft dat om doortocht vraagt.

Dat we ditmaal een uitzondering maakten, is, omdat deze broeder, die uit de groep der gescheiden Kerken herkomstig is, te recht wijst op de schade, die de bestaande strijd op kerkelijk en geestelijk gebied ons brengt. Wie geen vreemdeling is in ons kerkelijk Jerusalem, weet hoe van alle kanten geklaagd wordt over scheuring en verdeeldheid. De voortdurende verdachtmaking van de Vrije Universiteit, de felle beschuldigingen tegen de Synode, het oprakelen van allerlei oude twisten; houden onze kerken voortdurend in spanning, drijft menigen naar de scheurkerk van Ds. van Lingen, maakt den arbeid van onze predikanten tot een ploegen op rotsen.

Zij, die deze agitatie gaande houden, dragen een ernstige verantwoordelijkheid. Wanneer men op sommige plaatsen zelfs kerkelijke verkiezingsvereenigingen gaat oprichten, strooiblijtjes verspreidt, alleen „mannen van de School“ in den Kerkeraad duiden wil, dan verradt dit een partijdrijven, dat in Christus kerk als diep zondig moet worden gebrandmerkt. Van Christus Kerk geldt: Alles is uwe en gij zijt van Christus. En zoodra Christus niet meer het middel-punt is van ons leven, maar School of Universiteit, A. of B., de alles beheerschende vraag wordt, ontzinkt de Kerk aan haar heilige roeping en dreigt ze in een partij, in een secte, in een politieke fractie te onttaarden.

Wij danken broeder De Jager, dat hij in zoo broederlijken toon op dit gevaar wees. De oplossing van het vraagstuk ligt zeker principieel wel in den door hem aangewezen weg; maar hij zal zelf wel toestemmen, dat zoolang een groot deel der Kerken juist met het door hem gestelde beginsel het niet eens is, deze voorslag, hoe goed ook bedoeld, ons niet verder brengen kan.

Voor Kootwijks Scholen.

Ingekomen bij Ds. HOUTZAGERS en in bar-telijken dank ontvangen van den heer K. F. Tooren te Midwolde (Groningen) gift Unie-collecte / 450.

Dringend bevelen wij onze Scholen aan.

D. HULLEMAN, Penningmeester.

Uit de Pers.

Op de Zuid-Hollandsche leden-vergadering der Confessioneele vereeniging heeft Dr. H. Schokking van Vlaanderen een referaat gehouden over het „Beeld Gods“, waarvan wij het volgende verslag aan de „Gereformeerde Kerk“ ontleenen:

De Referent begon met te zeggen, dat zijn onderwerp niet nieuw was, het leidt ons aandacht naar de eerste bladzijde van de geschiedenis des menschen, die een onwraakbaar getuigenis geeft van den adel der menscheijke natuur. Toch veel de hij zich aangetrokken tot dit onderwerp. Reeds Protogoras reide: De mensch is de maat van alle dingen. Ja kennis van ons zelf in betrekking tot den Heere God is van groote betekenis God en mijzelf te kennen niet anders begeer ik, is een bekend woord van Augustinus. Het verschil van opvatting van 's menschen wezen, beërcht feitelijk alle. Dit onderwerp brengt ons in aanraking met veel hedendaagse vraagstukken. Hier ligt ook een der hoofdschillen tusschen Prof. Böhl en de Gereformeerden en de Ethischen; de oplossing zou echter vierkant zich stellen tegenover de moderne evolutieleer. Referent wil dit onderwerp slechts insleiden; er is te veel stof, eenige grepen zal hij doen. Eerst zou hij de gegevens uit de Heilige Schrift omtrent dit punt verzamelen, zij zijn betrekkelijk weinige, n.l. Gen. 1 vs. 26 en 27, Gen. 5 vs. 1, Gen. 9 vs. 6, 1 Cor. 11 vs. 7, Jac. 3 vs. 9. Na korte bespreking van deze niet onbelangrijke

de vereeniging van Geref. Kerken, waarvan het ene deel de Theol. School, en het andere deel de Vrije Universiteit in haar boezem droeg, wate niet tot stand gekomen. Nu is, God zij dank, die vereeniging een feit.

Dit feit moet dan ook niemand betreuren. God, die altijd zelf de geschiedenis leidt, heeft 't zoo gewild en heeft 't zoo bestuurd. En eerst nadat de vereeniging feit werd, brengt Hij ons voor bovengenoemd vraagstuk.

Dat dit vraagstuk ons evenwel in groote moeilijkheid heeft gebracht is evenzeer waar, niemand kan ook dat ontkennen. Maar, hoe groot die moeilijkheid ook zijn moge, niemand heeft daardoor het recht om te drietig, onaangenaam, onbroederlijk te zijn. Wij zijn verplicht te gelooven, dat Hij, die ons in deze moeilijke heeft geleid, dat juist gedaan heeft in Zijne Goddelijke wijsheid; — en wij zullen er stellig wel heerlijk weer uitkomen, als Hij ons op Zijn tijd doet inzien hoe Hij licht u de duisternis geven en ons uit alle moeilijkheden verlossen kan.

Daarom moeten wij ons nu maar voor twee dingen wachten. Wij moeten, om er uit te komen, de moeilijkheid niet doodzwijgen, en wij moeten evenmin trachten, door eigen zin en ineening door te drijven, een der beide inrichtingen te overvleugelen en onmogelijk te maken. Dat zijn geen wegen die God ons aan wijst, maar wegen uit Satan, waartegen wij waken en bidden moeten. — Wij moeten het moeilijke vraagstuk eenvoudig aanvaarden en er op onze knieën mede tot onzen Koning Jezus Christus gaan, die toch altijd onze Allerhoogste Profet en Leerarr is en die ons, door Zijn Geest, zoo onderwijzen en voorlichten kan, dat wij, ook in dezen, Zijn wil verstaan uit en naar Zijn Woord.

„Uit Gods Woord!“ zoo hooren we antwoorden, „waar zouden wij toch ooit uit Gods Woord een aanwijzing kunnen vinden: of wij een Theol. School, dan of wij een Universiteit moeten hebben tot opleiding van toekomstige dienaars des Woords?“

Broeders! ik geloof niet dat Gods Woord, ook maar in een enkel opzicht, onvolledig wezen kan, maar wel dat het volk des Heeren nooit voor zulk een moeilijke vraagstuk kan gepaast worden, of er is in dat woord wel enig licht te vinden, waaruit zij, hetzij direct of indirect, kunnen verstaan: „dit is de weg, wandelt in denzelve.“

Enkele broeders hebben dan ook reeds be-proefd, om uit Gods Woord aan te toonen, dat de Geref. Kerken, eene eigene inrichting moeten hebben en behouden. Ik vind zulk een arbeid uitstelend, ieder doe in de kracht des Heeren, wat hij kan om tot duidelijkheid te komen. Alleen, men haast niet en men zij niet te spoedig bealigt; trachte men daarbij toch altijd onbevangen te zijn.

Dat wij er ons toe zetten mogen om gaven en talenten, tot behoud en opbouw onzer Kerken, te bezitten en te vermeederen, staat naar Gods Woord toch wel vast, als de apostel Paulus zelfs beveelt om te „hieren naar de beste gaven“, 1 Cor. 12 : 31. Maar dat wij daartoe slechts eene School of Faculteit moeten hebben voor Theologie, los van, en niet verbonden met andere faculteiten, blijkt uit 1 Cor. 12 volstrekt niet, veel eer juist het tegendeel.

De Apostel zegt daar: „En er is verscheidenheid der gaven, doch het is dezelfde Geest. En er is verscheidenheid der bedieningen, en het is dezelfde Heere; en er is verscheidenheid der werkingen, doch het is dezelfde God, die alles in allen werkt. Maar een iegelijk wordt de openbaring des Geestes gegeven tot hetgeen oorbaar is. Want deen wordt door den Geest gegeven het woord der wijsheid, en eenen anderen het woord der kennis door denzelfden Geest; en eenen anderen het geloof door denzelfden Geest; en eenen anderen de gaven der gezondmakingen, door denzelfden Geest; en eenen anderen de werkingen der kraehten; en eenen anderen profetie; en eenen anderen onderscheidingen der geesten; en eenen anderen menigerlijke talen; en eenen anderen uitlegging der talen. Doch deze dingen alle werkt de een en dezelfde Geest, decidende aan een iegelijk in het bijzonder, gelijkwijls Hij wil.“ Broeders! dit zijn allen gaven, die de Heere noodig geacht heeft tot de bediening en bediening van het N. Testament. Zonder er, goed gezien en de woorden van den apostel eens diep opgevat, geene aanwijzingen in liggen van de verschillende faculteiten die wij nog altijd tot behoud en opbouw van Gods Kerk noodig hebben ook voor onzen tijd?

Wellicht zal men hierop antwoorden: „De genoemde gaven waren immers buitengewone en op geheel buitengewone wijze verkregen.“

Die gaven waren wel op buitengewone wijze verkregen. Maar — hoevele van die gaven heeft de kerk, essentieel beschouwd nog altijd noodig, al geschied dat ook de toediening op een andere, d. l. gewone wijze; zoodals bv. de gaven der gezondmakingen nu door het toedienen van geneesmiddelen plaats vindt. Wij zien dan ook dat het buitengewone, voor zover dat blijvend dienen moet, nu tot het gewone behoort en door ijver, inspanning of studie moet verkregen en bewaard worden, zoodals we straks zagen aan te toonen, en zoodals de gaven ook altijd, hetzij dan op buitengewone of gewone wijze, door de gemeene gratie zijn en worden medegeleed.

Vraagt men nu, of dan Christus' Kerk op-aarde, met betrekking tot het voorbestaan van alle noodige gaven, ook een roeping heeft, en en of die roeping ook uit de H. Schrift kan worden afgeleid, dan wenschte ik wel een gedachte aan te geven. Let wel, een gedachte, maar die ik meen, dat overweging verdient.

Het is weer de ook wetenschappelijk opge-leide Apostel Paulus, die deze gedachte, onder de leiding des H. Geestes, aan de hand geeft. In 1 Thess. 5 : 19 schrijft hij: „Bluschten Geest niet uit.“ — Dat de Apostel nu wel nooit gemeend kan hebben, dat wij de persoon des H. Geestes uitbluschen kunnen, begrijpt ieder. Hij kan niets anders bedoelen dan de van den H. Geest verkregene gaven des H. Geestes.

Maar hoe komt dan de Apostel aan het begrip bluschen? Bluschen doet denken aan vuur, aan brand. — 't Is niet onduidelijk. Paulus, de Joodsche man, is thuis in de Joodsche wetten. Hij weet begrippen daarin bruikbaar te maken voor de gemeente van Christus. „Er staat geschreven: „Een dorschenden os zult gij niet mulbanden“ zegt hij. En dan volgt: „Zorgt God voor de ossen? Of zegt Hij dat om onzentwil.“ 1 Cor. 9 : 9, 10. Zoo ook: „Trekt niet een ander juk aan met den ongelovigen.“ enz. 2 Cor. 6 : 14. Heeft hij hier niet kennelijk gedacht aan het bevel: „Gij zult niet ploegen met eenen os en met eenen ezelt tegelijk?“ Deut. 22 : 10.

Zoo was het dan ook Paulus niet onbekend dat Mozes, bij de oprichting van den tabernakel, ook het altaar had toegelicht, met het offer daarop. Maar het was hem verboden om vuur

Plott. sche tyran-d-Holland- erk aldaar, et Schrift, et de leer Hervormde het socia- ongelooft van Van de Haag- andus fiat kerk mag eervrijheid elf, dat de Zij begeret bezweerd- den uit de ooren. En plaats van die geloofsd- uiten velen haar aan, mine alles onwillige te houden. men dezen of schrift- de Her- lis niet als den brief, ostkantoor te teekent. piristische woordt men zmmen uit — dat is en heusche exploit in beteckend, Klaas niet dan zal hij men, wil- rme kerk e belasting, dat domine gelden (eldans of eerd. dat deze s door de efend, niet en van een zijn, maar iep genom- lle vrijheid n en den te verwij- ncrien de leze dwaal- a personen deze dwaze r men per schap der d, en door n in handen ng, dan is yoldoende. glijbet dan n rustig de af. wij kunnen rechter in e eisch van n te gaan. lijk maken, ing in heel n in Neder- vorm ook, 2. a de Vrije te weten e. Van Gel- breeuwsch id werd, curriculum r Duitse eef, de vol- erst theo- ar begaf oren, naar gen op de semesters rijn en te over He- , Arabisch, moeuvende vahlte Ba- ie de eer ologie en van Prof. rden op- eigenlijke or de Se- bij aan de hoofdzaak ook niet in iterarische stuk nog ons volk, t broeder at bij zijn leenen. e Vrije naar voren nen. Een on van de e maken, is racht aan r uit een jongst ge- t was, om e brengen. doorzien. n nu ziet